Egy gyár elindult a föld felé

Szerződés fekszik előttem az asztalon. Szerződés, de nem mindennapos, hanem valami újat, lényegeset tartalmazó okmány. A peremartoni Ipari Robbanóanyaggyár az elmúlt napokban szerződést kötött a Keszthelyi Mezőgazdasági Akadémiával, *nyomelemes szuperfoszfát műtrágya kisérletek* elvégzésére.

A mezőgazdaság igényli...

A gyár 1959-ben kezdett el foglalkozni a témával. 1960-ban *már több tonnát adtak át a mezőgazdaságnak.* Ennek a munkának szerves folytatása ez a szerződés.

Mi is a nyomelemes műtrágya? Közismert, hogy a *kálium, nitrogén, foszfor* tartalmú műtrágyák a növények fejlődéséhez leginkább szükséges elemek biztosításával fokozzák a terméshozamokat, és ezzel mintegy alapját képezik a modern, nagyobb hatékonyságú mezőgazdasági termelésnek. Ezen elemek mellett a talajban *minimális mennyiségben* — tized százalékokban, vagyis nyomokban — több elem van, melyek a növény fejlődése, egészsége szempontjából fontosak. Ezek általában adottak a szükséges minimális mennyiségben a talajban. Egyes talajokban azonban kevés van a nyomelemekből. Ez a termelésben komoly zavarokat okozhat. Sok esetben erre vezethető vissza, hogy egy adott talajban nem minden növény termeszthető egyforma eredménnyel.

A mezőgazdaság mindenkori igényeit és szükségleteit akarja a gyár kielégíteni a különböző nyomelemes műtrágya típusok kialakításával. *Réz, mangán, bór, cink és magnézium tartalmú szuperfoszfátokkal végeznek kisérleteket* ebben az évben.

Nyéki Jenő docens, a kísérlet „gazdája" Keszthelyen, így tőle kértünk tájékoztatást a jelentős szerződésről.

Bór, réz, mangán, magnézium

— Nyomelemes műtrágyát eddig alig használtak hazánkban, így eredményeik is hiányosak. Nézzük meg talán sorban az egyes alkalmazásra kerülő nyomelemek szerepét a növény életében.

A bór hiánya *tápanyagkeringési* zavarokat okoz. Ennek hiányával magyarázható a cukorrépa csúcsrothadása, a lucernasárgaság, a kajszifoltosság. *A réz* a növények *növekedése* szempontjából jelentős, főleg a magban és a termésben halmozódik fel. A napraforgó, len és a paradicsom igényesek rézre. *A láptalajok rézhiánya* közismert, ezért ott gabonaneműeket csak réztartalmú műtrágyák adagolásával termeszthetünk, különben nem, vagy alig képeznek magot.

— *A mangán* különösen *a lágyszárú növények* fejlődésénél fontos. Mangán tartalmú műtrágya alkalmazása esetén 30 százalékkal terjedelmesebb a szilárdító szövet, mint csak szuperfoszfát esetében. Ez igen fontos a kombájnnal való aratás miatt, a rozs, árpa, cukorrépa, borsó sárga foltosságának a mangánhiány az oka. Talán nem is érdemes tovább részletezni, *a cinkhiányos törpe növények* is ismertek, *a magnézium* szerves alkotórésze a növényben levő *klorofilnak.* Jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, minthogy nagyon *megnőtt a világpiacon az igény* a magnézium tartalmú műtrágyák iránt.

— A nyomelemek élettani szerepe ezen a pár példán is látható. Terméseredményben főleg akkor jelentkezik hatásuk, *ha már minden más lehetőséget kihasználtunk.*

— Kísérleteinket 4 jelzőnövénnyel végezzük: zabbal, burgonyával, szőlővel és almával. Keszthelyen semleges kémhatású síklápon, Marietta-pusztán savanyú erdőségi homoktalajon, Nagymétnek-pusztán savanyú kötött erdőtalajon vizsgáljuk a hatást.

Felelősséggel tartoznak

— Érdemes megemlíteni, hogy a vizsgálat értékelése *teljesen matematikai alapon* történik. Ötven négyzetméteres parcellákon 6 sorban, 11—11 ágyásban, véletlen elrendeződésben használjuk az egyes műtrágyafajtákat. Így a talajegyenlőséget is ki tudjuk küszöbölni. Reméljük, hogy *ez az év, amelyik főpróbának számít,* jól fog sikerülni. Fontos nagyon ez a közös munka, mert első lépései közé tartozik annak a folyamatnak, amelyik célja az, hogy *iparunk azt termelje, amire a mezőgazdaságnak szüksége van* — mondotta végül Nyéki Jenő.

Végezetül a szerződés utolsó mondatát idézem: *„A szerződő felek a fenti szerződésben foglalt kötelezettségeket magukra nézve érvényesnek ismerik el és azok teljesítéséért egymással szemben felelősséggel tartoznak."* Ehhez csak annyit tennénk hozzá: felelősséggel tartoznak a mezőgazdaság jövője, az emberek felé is, és ennek a „bővítésnek" ők biztos eleget is tesznek. *(P. Á.)*

A vártnál jobb zárszámadás Lesenceistvándon

A kultúrházba készült az elnök, de ezen a rövid úton is vagy háromszor megállították.

— Érdemes lesz elmenni a zárszámadásra? — kérdezi tőle az első.

— De ilyent kérdezni Jóska bátyám? — korholja az elnök.

Míg tovább lép, egy kendőbe burkolódzott nénike hívja félre:

— Aztán pénz is lesz?

Nevetve válaszol erre Várgusz elvtárs.

— Miért ne lenne, ha nagyon kiváncsi, az irodában már megmondják, mennyi lesz a borítékban. — A néni elégedetten folytatja útját — a negyedik kapu előtt megállt, és biztos, hogy azt újságolta, amit az elnöktől hallott.

Petrétéiek is izgatottak már. Kiváncsian várják, milyen lesz a zárszámadás.

Úgy áll az egyezség, ha jó lesz, házat segítenek venni a fiataloknak.

Az elnök szerint már biztos a házvétel.

De mindenki ilyen izgatottan ácsorog az utcán. Ott bent arról folyik a szó, mire is költik a pénzt. Máshol meghányják, vetik, hogy még jobb is lehetett volna, ha mindenki szorgalmasan dolgozik.

Szűcs Erzsike már készíti a termet, ahol holnap a zárszámadó közgyűlése lesz a falunak. Ügyesen helyezgeti el a képeket, középre a vándorzászlót tette. A járási pártbizottság vándorzászlója ez. Büszkék rá nagyon. Jó munkájukkal érdemelték ki.

A könyvelő az utolsó tagnak számolja ki keresetét, aztán mára ő is befejezte. Izgatott a hangulat, de azért ünnepélyes, a kételyek, mire ezek a sorok megjelennek, már eloszlanak. Mindenki

a hivatalos fórumon tudja meg, hogy egy munkaegység értéke 32 forint 34 fillér

a lesenceistvándi Egyetértés Termelőszövetkezetben. Több ez, mint a betervezett.

Lehet, hogy Szűcs Erzsike megvette magának már a kisestélyi ruhát, a ballonkabátot, amit vásárolni gondolt. Petrétiék pedig hozzákészülődnek a házépítéshez. És még egy-két dolgot érdemes megemlíteni.

Bicsérdi József 258 munkaegységét, Torse Ferencné 180 munkaegységét. Velük külön foglalkozott a beszámoló.

Egész évben lehetett rájuk számítani, és a zárszámadáskor, mint jól dolgozókat dicsérhették meg őket.

A nyugdíjasok munkája külön fejezet. Kaszás Gergely bácsi, Bálint Ferenc bácsi bizony lepipálta a fiatalokat is. Sajnos azonban, Orbán A. Józsefnek 71, Gutmeyer Gyulának mindössze hat munkaegysége van. Ennél még az asszonyok is többet teljesítettek. Orbán Lajosné 147, Orbán Kálmánné 82, Nyíró Imréné 147 munkaegysége jóval felülmúlja az övékét. Nem tudom, mit szóltak ehhez a zárszámadáskor Orbánék és Gutmeyerék? Annyi biztos, őket volt legkönnyebb elintézni a pénzfizetéskor.

A teljesített munkaegység mindennél többet beszél.

Aki rendszeresen járt dolgozni, annak van, és annak fizettek is a zárszámadáskor.

Így van ez rendjén.

Új esztendőt nyitottak naptárukban a lesenceistvándiak is. Ezt még eredményesebben szeretnék zárni. Így mondták: az idén a vándorzászló első helyezettje akarunk lenni.

A munkalendület, a tervek biztatóak. A tapasztalatok is nagyobbak a közös gazdálkodást illetően. Hogy sikerül-e az első hely, az mindannyiukon múlik.

Józsa Mária

A munkavédelmi járőr-szolgálat bevezetése óta

nem volt baleset a tapolcai vasútállomáson

Farkas Gyula elvtárs négy év óta a tapolcai vasútállomás főnöke.

Négy év óta hónapról hónapra grafikont készít a vasúti munkával összefüggő különböző mutatókról, így többek között *a balesetek alakulásáról is.*

Feltűnt neki, hogy *évente 18—20,* három napon túl gyógyuló sérülés fordul elő a Tapolcához tartozó vasutasok körében. Tizenhat olyan csökkentett munkaképességű dolgozójuk van, *akinek keze vagy lába hiányzik, vagy más súlyos sérülést szenvedett.*

Vizsgálatai során rájött, hogy a közvetlen hozzájuk tartozó 360 dolgozó közül mindössze 8—10 ember törődik a balesetvédelemmel.

Arra a megállapodásra jutott, hogyha több dolgozót mozgósít a balesetelhárítás érdekében, csökkenni fog a balesetek száma. Ebből kiindulva, *hozta létre a „Munkavédelmi járőrszolgálatot".* Az állomás területét felosztotta négy munkavédelmi járőrparancsnok között, akikhez 14 munkavédelmi járőr tartozik. A járőröknek akiknek segítenek, s így összesen 72 fő végzi ezt a munkát társadalmi munkában. A járőrök feladata, hogy az észlelt *munkavédelmi hiányosságokat azonnal jelentsék* a járőrparancsnoknak, aki intézkedik ezek megszüntetéséről.

E járőrszolgálat nemcsak a saját, hanem *az utazás során érintett valamennyi állomás munkavédelmi hiányosságairól* is jelentést készít. Az állomásokat levélben értesítik az észlelt hibákról.

A tapolcai állomásfőnökségről *havonta 20—25 ilyen levél* indul útnak az ország különböző állomásaira.

A munkavédelmi járőrszolgálat bevezetése előtt 1959-ben 18, 1960. júniusáig 10, 1960. június óta — mióta bevezették a járőrszolgálatot — *egyetlen baleset sem történt* a tapolcai állomás dolgozói körében.

A szombathelyi vasútigazgatóság javaslatára Tapolcán összehívták az igazgatósághoz tartozó jelentősebb állomások munkaügyi megbízottait és javasolták, hogy *saját állomásaikon hozzanak létre hasonló szervezetet.*

A jó kezdeményezés máris követőkre talált. *(Sz. F.)*

Megyénk életéből

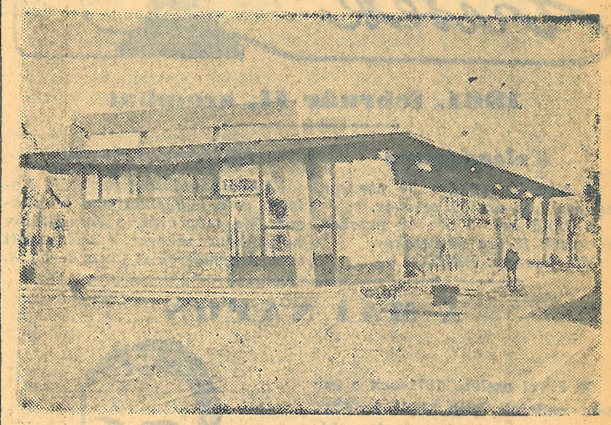

Elkészült Sümegen az új autóbusz pályaudvar

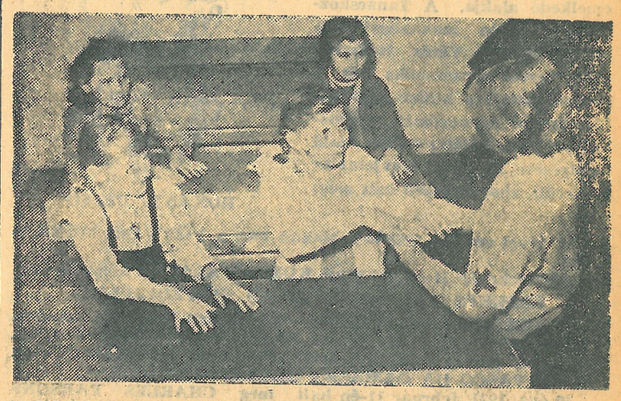

Vöröskeresztes „járőr" ügyel a tisztaságra — a kezek tisztaságára is — az Ajkai Általános Iskolában

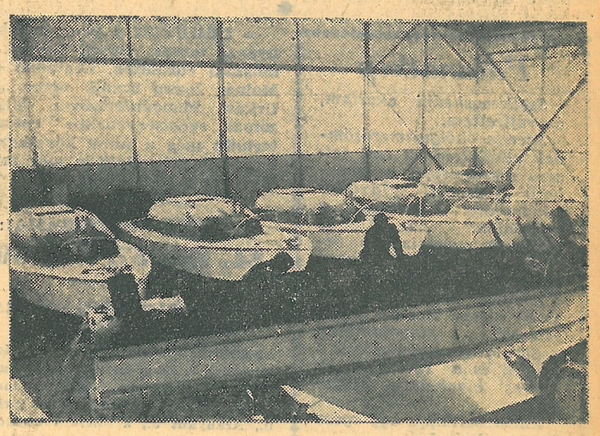

A Balatonfüredi Hajógyárban indulásra várnak az új vitorlások. Ezek azonban nem a Balaton vizére, hanem Belgiumba indulnak. Az üzem negyven darabos idei export tervéből az első öt darab már elkészült

(Fotó: Pétertay Endre)

A nagyüzemi agrotechnika növényvédelmi vonatkozásai

A korszerű agrotechnikai eljárások alkalmazása egyúttal a kártevők elleni megelőző védekezést is szolgálja. Az agrotechnikai védekezés főbb módszerei a következők:

1. A kártevőkkel és betegségekkel szemben ellenálló fajták alkalmazása. Például a fertődi búza ellenálló a gabonarozsdával szemben, az amerikai szőlőalany a filoxérával szemben.

2. A helyes vetésforgó kialakítása. Itt a fő feladat az azonos növényféleségek egymásutánisága kiküszöbölése, és az egymásmellettiség kerülése. Pl. a csócsároló akkor és ott károsít leginkább, ahol gabona — gabona után kerül.

3. A helyes szerves- és műtrágyázás alkalmazása. A növényt ezáltal ellenállóbbá tesszük, és a kártevő közvetlen irtását is elérjük egyes esetekben. Például a savanyú talajt közvetlenül lúgos műtrágyával trágyázzuk, akkor a pajorokat is irtjuk. Nitrogén fejtrágyázás után a növény gyorsabban kinő a kártevő foga alól.

4. Talajművelés. A talaj helyes és időbeni megművelése a gyomok pusztításán kívül a tojások, bábok és lárvák irtását is szolgálja.

5. Vetőmag, vetés. Fontos, hogy jóminőségű, tiszta, gyommagmentes, és szakszerűen csávázott vetőmagot vessünk.

6. Növényápolás. Nem kis szerepe van a növényápolásnak a növényvédelemben. Ezzel a növények fejlődését elősegítjük és így ellenállóbbakká válnak a kártevőkkel szemben. A kapálással a rovarok földben levő, különböző fejlődési alakjait is megsemmisíthetjük. Ezenkívül kiirtunk egy csomó olyan gyomnövényt, amely esetleg a kártevők táplálékául és tojásrakási helyéül szolgál.

Mindezek az agrotechnikai módszerek fontos szerepet töltenek be a kártevők elleni hatháros küzdelemben.

BOZZAY LÁSZLÓ
Veszprém megyei Növényvédő Állomás